

Εἶπε κ' ἐβρυχουμάνησε | σὰ δὲ λογάρι 'ς τὰ βοννά Μάν.

βρυχωμομανῶ ἀμάρτ. βρυχωμομανάω Πελοπν (Γέρμ. Μάν.)

Ἐκ τοῦ ἀμαρτ. οὐσ. βρυχωμός.

Βρυχωμανιάζω, ὁ ἰδ.: Τὸ βόιδι βρυχωμομανάει.

βρυῶνας ὁ, ἀμάρτ. βρυγῶνας Κρήτ.

Ἐκ τοῦ οὐσ. βρύο καὶ τῆς παραγωγικῆς καταλ. - ὶνας.

Τόπος πλήρης βρύων.

βρυώνω Κάμπ. βρυγώνω Κρήτ. φρυώνω Κρήτ. βρυγώνω Κρήτ. ἀβρυώνω Κρήτ. (Ὁμαλ.)

Ἐκ τοῦ οὐσ. βρύο. Πβ. καὶ ἀρχ. βρυοῦμαι.

1) Καλύπτομαι μὲ βρύα Κάμπ. Κρήτ. (Ὁμαλ.): Παροιμ. "Ὅσο κάεται ἡ πέτρα, τόσο βρυώνει (ἐπὶ ἐκείνων οἱ ὅποιοι ἀσχολούμενοι συνεχῶς μὲ τὴν ἰδίαν ἐργασίαν προοδεύουν) Κάμπ. Σὰ δὲν κάμη ἡ πέτρα πολὺν καιρὸ 'ς τὸ νερό, δὲν ἀβρυώνει (ἂν δὲν παραμείνη τις μονίμως εἰς μίαν ἐργασίαν, δὲν προοδεύει) Ὁμαλ. Συνών. βρυάζω (Π).

Μετοχ. βρυωμένος, ὁ κεκαλυμμένος ὑπὸ βρύων καὶ μεταφ. ὁ πεπαλαιωμένος Κρήτ. 2) Ριζώνω, στερεοποιοῦμαι Κρήτ.: Ἐφρυώσανε οἱ φυλλάδες μας (φυλλάδα = εἶδος κράμβης). 3) Παχύνομαι Κρήτ. (Ὁμαλ.): Ἀβρυώσανε τὰ ὀξά. Ἀβρυωμένα εἶναι ἀπὸ τὸ ξύγι.

βρυωτός ἐπίθ. ἀμάρτ. φρυωτός Κρήτ.

Ἐκ τοῦ ρ. βρυώνω.

Ὁ καλυφθεὶς ὑπὸ βρύων, πεπαλαιωμένος. Συνών. βρυωμένος (ἰδ. βρυώνω).

βρῶμα τό, Κάμπ.

Τὸ ἀρχ. οὐσ. βρῶμα.

1) Τροφή: Παροιμ. φρ. Ἐπιμα πουλτοὰ κοράκον βρῶμα (τὰ ὄψιμα ὀρνίθια δὲν προφθάνουν νὰ μεγαλώσουν καὶ εὐκόλως γίνονται βορὰ τῶν κοράκων). 2) Τὸ εἰς μύλον εὐθύς μετὰ τὴν χαραγὴν τῶν μυλοπετρῶν ἐγγεόμενον ποσὸν κριθῆς πρὸς ἄλλεσιν (πβ. βρωματίζω). 3) Κατὰ συνεκδ. ἢ μεταξὺ τῶν δύο μυλοπετρῶν ἀπόστασις, ἢ κοιλότης ὅπου τριβόμενος ὁ καρπὸς γίνεται ἄλευρον.

βρῶμα ἡ, κοιν. καὶ Ἀπουλ. (Καλημ.) Πόντ. (Κερασ. Τραπ.) Τσακων.

Ἐκ τοῦ ἀρχ. οὐσ. βρῶμα (τό). Περί τοῦ ἐτύμου τῆς λέξεως ἐκ τοῦ ἀρχ. βρῶμα ἐν τῇ σημασίᾳ τῆς δυσώδους φαγεδαίνης ἰδ. ΜΣτεφανίδ. Ὁρολογ. Δημῶδ. 2,23. Κατὰ ΓΧατζιδ. ἐν Ἀθηνᾶ 27 (1915) Λεξικογρ. Ἀρχ. 5, ὑποστηρίζοντα τὴν γραφὴν βρόμα, ἐκ τοῦ βρομῶ, δι' ὃ ἰδ. βρωμῶ. Διὰ τὴν λέξιν καὶ τὰ παράγωγα καὶ τὰ σύνθετά της ἰδ. καὶ JKalitzunakis Mittel - neugr. Erklär. 13 κέξ. Ἡ κατὰ θηλυκὸν γένος ἐκφορὰ τοῦ ὀνόματος κατ' ἐπίδρασιν τῆς ἐκκλησιαστικῆς ἐκφράσεως «σκωλήκων βρῶμα καὶ δυσωδία», ἐν ᾗ τὸ βρῶμα=βρώσις ἐνομίσθη ὡς συνώνυμον τοῦ δυσωδία.

Α) Κυριολ. 1) Ἀποφορά, δυσσομία κοιν. καὶ Ἀπουλ. (Καλημ.) Πόντ. (Κερασ. Τραπ.) Τσακων.: Φρ. Βρῶμα καὶ δυσωδία (ἐπὶ ἀφορήτου δυσσομίας καὶ μεταφ. ἐπὶ μεγάλης ἠθικῆς ἐξαχρειώσεως) κοιν. Σὰν πεθάνω καὶ δὲν ἔχω, ἢ βρῶμα μου θὰ μὲ σηκώσῃ (ἐπὶ πτωχοῦ ἀδιαφοροῦντος διὰ τὰ ἔξοδα τῆς κηδείας). Ἀς εἶναι καλὰ ἢ βρῶμα μου (συνών. τῇ προηγουμένῃ) σύνθηθ. Συνών. βρωμάδα, βρωμερία, *βρώμημα, βρωμιά Α 1. 2) Ἀκαθαροσία ἀποπνέουσα δυσσομίαν καὶ γενικώτερον πᾶσα ἀκαθαροσία

σύνθηθ.: Ἡ βρῶμα τῶν ἀφτιῶν - τῆς μύτης - τῶν ποδῶν κττ. σύνθηθ. || Φρ. Κάτω τῇ βρῶμα μ' (ἀποπατῶ) Μύκ.

|| Παροιμ. φρ. Τοῖς βρῶμας ὅσο τοῖς ἀνακατώνεις βρωμοῦν (ὅτι ἡ ἀνακίνησις καὶ ἔρευνα ρυπαρῶν καὶ φαύλων ὑποθέσεων ἔχει ἀποτέλεσμα μᾶλλον δυσάρεστον παρὰ εὐχάριστον) πολλαχ. β) Ρύπος, κηλὶς σύνθηθ.: Ἐχει βρῶμας τὸ ροῦχο. || Φρ. Εἶναι ὅλο βρῶμα ἢ βρῶμας (εἶναι ρυπαρότατος). 3) Μαῦρον ἐξάνθημα βρέφους Θράκ. (Μάλαρα.)

Β) Μεταφ. 1) Αἰσχροτής, ἀτιμία σύνθηθ.: Ἐρῶ τοῖς βρῶμας τοῦ δεινα. 2) Μετων. ἄνθρωπος αἰσχρός, κακοήθης, συνήθως ἐπὶ γυναικὸς κοιν.: Τὶ βρῶμα ποῦ εἶναι αὐτὸς-αὐτὴ-αὐτό! Δὲ ντρέπεσαι, βρῶμα! Νὰ χαθῇς, βρῶμα! Ἐμήνυσεν ἔς τὴν γυναῖκα του ἀπὸ βρῶμα ὡς βρῶμα (ἐγγραψεν ἐπιστολὴν εἰς τὴν γυναῖκα του καὶ τὴν ἀπεκάλει βρῶμα) Μύκ. Συνών. βρώμας.

Πβ. βρῶμος.

βρωμάδα ἡ, Θράκ. (Σαρεκκλ.) κ. ἄ.—ΓΧατζιδ. ἐν

Ἀθηνᾶ 27(1915) Λεξικογρ. Ἀρχ. 4. βρωμάδα Λέσβ. κ. ἄ.

Ἐκ τοῦ οὐσ. βρῶμα καὶ τῆς παραγωγικῆς καταλ. - ἄδα (Ι).

1) Βρῶμα Α 1, ὁ ἰδ., ἐνθ' ἂν.: Τοῦ ψάρ' βγάξ' μνιὰ βρωμάδα Λέσβ. 2) Μετων. γυνὴ κακῆς διαγωγῆς ἢ ἀντιπαθητικῆς Λέσβ. Πβ. βρῶμα Β 2.

βρωμαῖχου Τσακων.

Ἐκ τοῦ οὐσ. βρῶμα.

Κάμνω τι νὰ βρωμίσῃ: Ἐβρωμαῖτερε τὰν τζέα μὲ τὸ γιαιτικόν τι (ἐβρώμισες τὸ σπῖτι μὲ τὸ γιαιτρικόν σου).

βρωμαλίτης ὁ, Πελοπν. (Λακων. Μάν.)

Ἐκ τοῦ μεταγν. οὐσ. βρωμάλια, ὁ ἐκ τοῦ Λατιν. bruma, ἐορτὴ Ρωμαϊκῆ τελουμένη κατὰ Δεκέμβριον μῆνα. Πβ. ΝΠολίτ. Παραδ. 2, 1264 κέξ.

Ὁ μὴν Δεκέμβριος. Συνών. Δεκέμβρις.

βρωμάνθρωπος, ἰδ. βρωμο - 4 β.

βρωμαπήγανος ὁ, ἀμάρτ. βρωμαπήγανος Ρόδ. βρωμαπήγανος τό, Ρόδ.

Ἐκ τῶν οὐσ. βρῶμα (ἡ) καὶ ἀπήγανος.

Τὸ φυτὸν ρυτὴ ἢ βαρύσμος (ruta graveolens) τῆς τάξεως τῶν ρυτωδῶν (rutaceae). Συνών. ἀπήγανος 1 β.

βρωμαράνης, ἰδ. βρωμο - 4 β.

βρωμαραπόπουλλο τό, Κρήτ.

Ἐκ τῶν οὐσ. βρῶμα (ἡ) καὶ ἀραπόπουλλο.

Χλευαστικῶς βρωμερὸ παιδί Ἀραβος: Ἀσμ.

Κούνα, γέρω - διάβολε | τὸ βρωμαραπόπουλλο καὶ γύρα τὸ χειρόμυλο.

βρωμάρις ἐπίθ. ἀμάρτ. Θηλ. βρωμαρὰ Ἡπ. (Κό- νιτο.)

Ἐκ τοῦ οὐσ. βρῶμα (ἡ) καὶ τῆς παραγωγικῆς καταλ. - ἄρις.

Θηλ., ἡ μὴ ἔχουσα καθαριότητα εἰς τὸ νοικοκυρεῖο της.

βρώμας ὁ, Κέρκ. Μακεδ. (Βλάστ.) κ. ἄ. Θηλ. βρώ- μον Μακεδ. (Βλάστ.).

Ἐκ τοῦ οὐσ. βρῶμα (ἡ).

Ἀνθρωπος ἀνήθικος, ἀχρεῖος. Συνών. βρῶμα Β 2.

βρωμάσκι, ἰδ. βρωμο - 2.

βρωμάτεκνος ἐπίθ. Νάξ. (Ἀπύρανθ.)

Ἐκ τοῦ οὐσ. βρῶμα (ἡ) καὶ τοῦ ἐπίθ. ἄτεκνος.

Ὁ ἐστερημένος τέκνων (συνήθως ἐμπαικτικῶς καὶ ὑβριστικῶς).

* **βρωματιάζω**, βρωμοτιάζω Κύθηρ.

Ἐκ τοῦ βρωματ- θέματος τοῦ παλαιοῦ οὐδ. βρωμα = δυσωδία.

* Ὄζω, βρωμῶ.

βρωματίζω Κάρπ. Κάσ. Κρήτ.

Τὸ μεταγν. βρωματίζω.

1) Δίδω τὴν πρώτην τροφήν εἰς τὸ νεογέννητον παιδίον, θηλάζω διὰ πρώτην φοράν Κάρπ. Κάσ. ἢ δίδω τὴν πρώτην τροφήν εἰς αὐτὸ θέτων εἰς τὸ στόμα του ὀλίγον μέλι ἀνάμεικτον μὲ τριμμένον μοσχοκάρυδον, ἂν βραδύνη νὰ κατέλθῃ τὸ γάλα τῆς μητρὸς Κάρπ. β) Ἄμτβ. τρώγω διὰ πρώτην φοράν χόρτον, ἐπὶ γαλαθηνῶν ἀρνίων καὶ ἐριφίων Κρήτ. 2) Μετὰ τὸ χάραγμα τῆς ἐπιφανείας τῶν μυλοπετρῶν ρίπτω εἰς τὸν κινούμενον μύλον ὀλίγην ποσότητα κριθῆς, ἡ ὁποία ἀλεθομένη συμπαρασύρει τὰ πέτρινα ὑπολείμματα τῆς χαραγῆς καὶ τὴν σκόνην Κάρπ.: Βρωματίζω τὸ μύλο μὲ κριθάρι γὰρ νὰ φύον τὰ μύλια.

βρωμάτισμα τό, Κάρπ.

Ἐκ τοῦ ρ. βρωματίζω.

Ἡ διὰ πρώτην φοράν παροχὴ τροφῆς εἰς ἀρτιγέννητον βρέφος, ἂν βραδύνη νὰ κατέλθῃ τὸ μητρικὸν γάλα.

βρωμεῖα ἀντὶ βρωμεία, ὁ ἰδ.

βρωμέας ἐπίθ. Πόντ. (Κερμα. Τραπ. Χαλδ.) Θηλ. βρωμαῖρία Πόντ. (Κερμα. Τραπ. Χαλδ.) Οὐδ. βρωμαῖρικον Πόντ. (Κερμα.) βρωμαῖρον Πόντ. (Τραπ. Χαλδ.)

Ἐκ τοῦ οὐσ. βρωμα (ἡ) καὶ τῆς παραγωγικῆς καταλ. -έας, δι' ἣν ἰδ. -εἰς.

Βρωμερός 1, ὁ ἰδ.

βρωμέζω Κάσ. Κέρκ. Κεφαλλ. Κίμωλ. Κρήτ. Μύκ. κ. ἀ.—Λεξ. Δημητρ.

Ἐκ τῆς μετοχ. βρωμεσμένος τοῦ ρ. βρωμίζω, δι' ὃ ἰδ. βρωμῶ, ἐν ᾗ ἡ τροπὴ τοῦ ι εἰς ε κατὰ τὸ ἀφωρεσμένος κτ.

1) Ἀποκτῶ δυσσομίαν Κάσ. Κεφαλλ. Κρήτ. Μύκ. κ. ἀ.: Παροιμ. Ὅσο σκαλίζει ἡ ὄρνιθα τὰ πηλά, τόσο βρωμέζουν (ὅτι δὲν συμφέρει ἡ ἀνακίνησις ὑποθέσεων ρυπαρῶν) Κρήτ. Τὸ ψάρι ἀπὸ τὸ κεφάλι βρωμέζει Μύκ. Ἡ σημ. καὶ ἐν Ἑρωτοκρ. Α458 (ἐκδ. ΣΞανθουδ.) «ὥστε νὰ τοῦ βρωμέσουσιν ὅ,τι κι ἂν τοῦ μυρίζα». β) Μετβ. κάμνω κάτι ν' ἀποκτήσῃ δυσσομίαν Κρήτ. Μύκ.—Λεξ. Δημητρ.: Μᾶς βρώμεσε τὸν τόπο Λεξ. Δημητρ. 2) Μολύνω Κεφαλλ. Μύκ. κ. ἀ.: Γνωμ. Λίγο σκατὸ βρωμέζει πολὺ μαγέρεμα.

3) Λερώνω, ρυπαίνω Κέρκ. Κίμωλ. Κρήτ. Μύκ. κ. ἀ.—Λεξ. Δημητρ.: Οἱ κόττες βρώμεσαν τὴν αὐλή Λεξ. Δημητρ. Φύε, θὰ μὲ βρωμέσης Μύκ. || Παροιμ.

Δάχτυλά μου βρωμεσμένε, | ἐδικέ μου 'σαι, καημένε! (ἐπὶ τοῦ κατ' ἀνάγκην στέργοντος τὰ οἰκεία καὶ κακὰ ὄντα) Κρήτ. Ἡ σημ. καὶ ἐν Ἑρωτοκρ. Ε 236 (ἐκδ. ΣΞανθουδ.) «ἀσούσσουμη κι ἀνέγνωρη, ἄτσαλη, βρωμεσμένη».

4) Ἀποπατῶ Λεξ. Δημητρ.: Ἡ παλαιόγαττα βρώμεσε 'ς τὴν κάμαρα. Συνών. λερώνω.

Πβ. βρωμεύω, βρωμῶ.

βρωμερία ἡ, Ἀπουλ.

Ἐκ τοῦ ἐπιθ. βρωμερός.

Βρωμία, δυσωδία. Συνών. βρωμα Α 1.

βρωμερίδα ἡ, Κρήτ.

Ἐκ τοῦ ἐπιθ. βρωμερός καὶ τῆς παραγωγικῆς καταλ. -ίδα.

Φυτόν τι δύσοσμον.

βρωμερός ἐπίθ. κοιν. βρωμερὸ Ἀπουλ. βρουμιρός βόρ. ἰδιώμ.

Ἐκ τοῦ οὐσ. βρωμα (ἡ) καὶ τῆς παραγωγικῆς καταλ. -ερός.

1) Ὁ ἀναδίδων κακὴν ὁσμὴν, δυσώδης κοιν. καὶ Ἀπουλ.: Βρωμερός ἀέρας—τόπος κτ. Βρωμερὸ κρέας—ψάρι κτ. Βρωμερὸ πρᾶμα. Βρωμερὸ παιδί κοιν. || Ἄσμ.

Μωρὴ σαρδέλλα βρωμερὴ, σουπιὰ τηγανισμένη καὶ παρακάξα τοῦ γιᾶλου, ποῖος διάολος σὲ θέλει;

(σχωπτικῶς πρὸς γυναῖκα) Ἰων. (Κρήν.) Σῦρ. κ. ἀ. Ἡ σημ. καὶ ἐν Ἑρωτοκρ. Β 447 (ἐκδ. ΣΞανθουδ.) «ν' ἀφήσῃς χόρτα βρωμερὰ κι ἀθὼ φαρμακεμένο, | νὰ πάρῃς ῥόδον ὁμορφο καὶ μοσχομυρισμένο». Τὸ θηλ. Βρωμερὴ τοπων. Μακεδ. 2) Μεταφ. ἀνήθικος, ἀχρεῖος, φαῦλος κοιν.: Βρωμερός ἄνθρωπος. Βρωμερὴ γυναῖκα. || Φρ. μεταφ. Στόμα βρωμερὸ (συνεκδ. ἐπὶ ἀνθρώπου φιλονόγου ἢ αἰσχρολόγου) Συνών. ἀμύρωτος 2.

Πβ. βρωμέας, βρωμείρις, βρωμος.

βρωμερότοπος ὁ, σύνηθ. βρουμιρότουπος βόρ. ἰδιώμ.

Ἐκ τοῦ ἐπιθ. βρωμερός καὶ τοῦ οὐσ. τόπος.

Τόπος εἰς τὸν ὁποῖον ὑπάρχουν ἀκαθαρσίαι ἢ ὁ ὁποῖος ἀποπνέει δυσσομίαν. Συνών. βρωμότοπος.

βρωμεύω Ἰόνιοι Νῆσ. (Κέρκ. Κεφαλλ. Λευκ. κ. ἀ.) Κρήτ.—(Νουμ. 1910 σελ. 214). βρουμιέουν Θράκ. (Αἰν.)

Ἐκ τοῦ οὐσ. βρωμα (ἡ).

1) Μολύνω, ρυπαίνω, λερώνω ἐνθ' ἂν.: Τὸ κάνω γὰρ νὰ ῥχονται ἴσα κάτω οἱ ἄρρωστοι χωριᾶτες καὶ νὰ μὴ βρωμεύουνε τὴ μπασιὰ τοῦ ἄλλου σπιτιοῦ (Νουμ. ἐνθ' ἂν.) Βρωμεύτηκε ὁ δαίνα Κέρκ. Μὴν πᾶς ἐκεῖ, γματὶ θὰ βρωμευτῇς Κέρκ. || Παροιμ. φρ. Δὲ βρωμεύοντ' οἱ χεσμένοι Ἰόνιοι Νῆσ. Καὶ ἄμτβ. μολύνομαι Κρήτ.: Παροιμ. φρ. Πρὶ βρωμένῃ ἡ πληγὴ τοῦ βάνου τὸ βοτάνι. 2) Ἀμτβ. ἀποπνέω δυσσομίαν, ὄζω Θράκ. (Αἰν.)

Πβ. βρωμέζω, βρωμῶ.

* **βρώμημα** τό, βρώμεμαν Πόντ. (Κερμα. Σταυρ. Τραπ. Χαλδ.)

Ἐκ τοῦ ρ. βρωμῶ.

Βρωμα (ἡ) Α 1, ὁ ἰδ.: Ἐντῶκεν 'ς σὸ μυτί μ' τὴ κρεατὶ τὸ βρώμεμαν (χτύπησε στὴ μύτι μου ἡ βρωμα τοῦ κρέατος) Χαλδ.

βρώμησι ἡ, Εὐβ. (Κάρυστ.)

Ἐκ τοῦ ρ. βρωμῶ.

Νόσος τοῦ σίτου, ὁ ὁποῖος σήπεται ἀποκτῶν χρῶμα μαῦρον καὶ ἀποπνέων δυσσομίαν. Συνών. δαυλός, δαυλίτης.

βρωμησιὰ ἡ, σύνηθ. βρουμ'σιὰ βόρ. ἰδιώμ. βρωμεσιὰ Ἀνδρ. Μύκ. κ. ἀ.

Ἐκ τοῦ ρ. βρωμῶ.

1) Ἀκαθαρσία, ρυπαρότης ἐνθ' ἂν.: Ἐχει τὸ σπῖτι βρωμησιὰ σύνηθ. β) Μετων. ἄνθρωπος ἀκάθαρος, ρυπαρὸς Πελοπν. (Αἴγ.): Εἶναι βρωμησιὰ αὐτὴ ἡ γυναῖκα.

2) Μεταφ. λόγος ἄσεμνος, αἰσχροὺς καὶ ὑβριστικὸς ἄγν. τόπ.: Γνωμ.

Μὴ μαλώσης μὲ βρωμοῦσα μὴ σοῦ πῇ τοῖς βρωμησιὰς της.

